

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΑΘΗΝΑ 1988

Πρός τὰ φιλάδελφα Μέλη τῆς Ἐκκλησίας

Ἀπό τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἡ Ἐκκλησία μας ἤσκησε μέ ἰδιαιτέραν ἐπιμέλειαν εὐρύ φιλανθρωπικόν ἔργον ὄχι μόνον εἰς τήν ἐσωτερικήν της ζωήν. Ἀλλά καί πρὸς αὐτούς τοὺς ἐθνικούς, ὡσάκις παρουσιάζετο ἀνάγκη. Ἡ φιλανθρωπία δέν ἀπετέλει δι' αὐτήν ἀπλήν ἀγαθοεργίαν, ἀλλὰ φυσικὴν συνέπειαν τῆς καινῆς ζωῆς τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν ἐδιδάχθη καί παρέλαβεν ἀπὸ τὸν Θεῖον Δομήτορα αὐτῆς. Ἀπὸ ταύτης τῆς βάσεως ἐκκινήσασα, ἔγραψε χρυσᾶς σελίδας κοινωνικῆς διακονίας, ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν ὑπερχιλιετῆ ἱστορικὴν πορείαν τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ. Τοιαύτης λαμπρᾶς παρακαταθήκης εἴμεθα κληρονόμοι κλῆρος καί λαός, συνεχίζοντες, ὅση δύναμις, τὴν παράδοσιν ἁγίων καί ὑπερόχων ἐκκλησιαστικῶν μορφῶν.

Ἐντὸς τῶν ὑψηλῶν πλαισίων τούτων τοποθετεῖ τό ἐκκλησιαστικόν φιλανθρωπικόν παρόν ἢ εἰσήγησις τοῦ πανοσιολογιώτατου Πρωτοσυγκέλλου τῆς καθ' Ἡμᾶς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχιμανδρίτου Δημητρίου Μπεκιάρη, ἡ γενομένη πρὸς τὰ Μέλη τῶν Ἑνοριακῶν Φιλοπτώχων Ταμείων. Ἐπευλογήσαντες τὴν ἔκδοσιν αὐτῆς πρὸς διανομὴν εἰς τὰ Στελέχη τοῦ Ἑνοριακοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ἔργου, εὐχόμεθα Πατρικῶς, ὅπως συντελέσῃ εἰς ἓνα καρποφόρον προβληματισμόν διὰ τὴν πάντοτε ἐπιβεβλημένην ἀνανέωσιν τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

**Η ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ ΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ***

**Είσηγηση προς τὰ στελέχη τῶν Ε. Φ. Ταμείων τῶν Ἱερῶν Ναῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. ΣΕΡΑΦΕΙΜ, κατά τὴν Κοπή Βασιλοπίττας 1988 τῶν Ε.Φ.Τ. στὸν Μητροπολιτικό Ἱ. Ναό τῶν Ἀθηνῶν (13 Ἰανουαρίου 1988).*

«Μνήσθητι, Κύριε, τῶν καρποφορούντων καὶ καλλιεργούντων ἐν ταῖς ἀγίαις σου ἐκκλησίαις καὶ μεμνημένων τῶν πενήτων. Ἀμειψαι αὐτούς τοῖς πλουσίοις σου καὶ ἐπουρανίοις Χαρισμασι· χάρισαι αὐτοῖς ἀντὶ τῶν ἐπιγείων τὰ ἐπουράνια, ἀντὶ τῶν προσκαίρων τὰ αἰώνια, ἀντὶ τῶν φθαρτῶν τὰ ἄφθαρτα» (Μ. Βασίλειος).

Αὐτό τό ἀπόσπασμα ἀπὸ τῆ θ. Λειτουργία τοῦ Μ. Βασιλείου, Μακαριώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, νομίζω ὅτι συγκεφαλαιώνει ὅλα ὅσα θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε στὴν ἀποψινὴ ἑορταστικὴ Σύναξη τῶν στελεχῶν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φιλανθρωπικοῦ ἔργου. Ἡ φιλανθρωπία, σύμφωνα μ' αὐτὴν τὴν Εὐχή, εἶναι μιὰ «λειτουργία» τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος, μιὰ «καρποφορία» τῆς ἀναγεννημένης ζωῆς τῶν πιστῶν καὶ μιὰ «καλλιέργεια» αὐτῆς τῆς ζωῆς σ' ἓναν συγκεκριμένο τομέα.

Γιὰ αὐτό καὶ ἡ Ἐκκλησία παρακαλεῖ: «Μνήσθητι, Κύριε...», τό ὁποῖο (σύμφωνα μέ τούς Πατέρες) σημαίνει ὄχι ἀπλῶς «Θυμήσου, Κύριε» ἀλλὰ «Δέξου, Κύριε, μέσα στὴν ἄκτιστη μνήμη σου, μέσα στὴν ἄκτιστη, ἄφθαρτη καὶ ἐπουράνια Χάρη σου ὅλους ἐκείνους πού «μυμνήσκονται τῶν πενήτων», πού ζοῦν δηλαδή γιὰ τούς φτωχοὺς καὶ ἀναλίσκονται γι' αὐτούς».

Ἀλήθεια, ὑπάρχει πιό μεγάλη εὐχή ἀπό αὐτήν; Τί ἄλλο σπουδαιότερο ἔχει νά παρακαλέσει ἡ Ἐκκλησία τόν Θεό γιά ἐκείνους πού ἐπιτελοῦν τή φιλανθρωπική της διακονία, γιά σᾶς (ἐν προκειμένῳ) πού ἀσκεῖτε φιλόθεα καί φιλόανθρωπα μιά τόσο σημαντική λειτουργία τοῦ Σώματός της;

Καί, βέβαια, ἴσως μερικοί νά ἀναρωτηθοῦν, ἂν ὄντως ἐπιτελοῦν ἓνα τόσο σημαντικό ἔργο κι ἂν πράγματι ἀξίζουν μιά τόσο σπουδαία εὐχή. Ἡ Ἐκκλησία ὁμως κρίνει ἀλλιῶς καί ἀντιστρέφει αὐτό τό ἐρώτημα τῆς συνειδήσεώς σας: «Ναί, κανείς δέν ἀξίζει τέτοια δῶρα. Ἀλλά, βλέποντας τό ὕψος τῆς ἀντιμισθίας καί τό μέγεθος τῆς εὐλογίας, ποιός, πεῖτε μου, ποιός δέν ἀναγκάζεται νά ἀναλογισθῆ καί τό ὕψος τῆς ἀποστολῆς του καί τό μέγεθος τῆς εὐθύνης του; Ὁ Θεός μᾶς δίνει πολλά, γιατί ζητάει κι ἀπό μᾶς πολλά, ζητάει τό πᾶν ἀπό τήν πλευρά μας». Αὐτό θά προσπαθήσουμε νά ἀναλύσουμε μέ τίς πενιχρές μας δυνάμεις στή συνέχεια.

Ὁ φιλόανθρωπος καί οἱ φιλόανθρωποι

Ὁ ὅρος «φιλόανθρωπία» ἀποδίδεται κατά κυριολεξία στόν Θεό. Ἀπό φιλόανθρωπία σαρκώθηκε καί σταυρώθηκε, δηλ. ἐπίτελεσε τό ἔργο τῆς πανσωστικῆς Οἰκονομίας ὁ Υἱός τοῦ Θεοῦ. Εἶναι «ὁ Ἀγαθός καί Φιλόανθρωπος καί Ἐλεήμων», «ὁ Φιλόανθρωπος Σωτήρ», ὅπως Τόν ἐπικαλούμεθα καθημερινά μέ τίς προσευχές τῆς Ἐκκλησίας μας.

Ἐφόσον ὁμως «ὁ Θεός οὕτως ἠγάπησεν ἡμᾶς, καί ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν» (Α' Ἰω. δ' 11). Ἔτσι, ὁ ὅρος «φιλόανθρωπία» χαρακτηρίζει ἐπιπλέον τήν ζωή, τήν προσφορά καί τήν αὐτοθυσία τῆς ἀγάπης τοῦ χριστιανοῦ πρός τόν συνάνθρωπο. Κατεξοχήν φιλόανθρωπος εἶναι ὁ Θεός, ἀλλά κατά ἄσκησιν καί κατά μετοχήν φιλόανθρωπος ὀφείλει νά γίνει ὁ ἄνθρωπος. Τίποτε ἄλλο δέν ἐνώνει τόν ἄνθρωπο μέ τόν Θεό ὅσο ἡ ἀγάπη καί ἡ φιλόανθρωπία. Ὁ ὄντως φιλόανθρωπος προχωρεῖ καί ἀνάγεται στή μίμηση τοῦ Θεοῦ. Ὁ μιμητής τοῦ Θεοῦ, ὁ θεούμενος ἄνθρωπος, ὁ ἀγιαζόμενος εἶναι ὄντως φιλόανθρωπος· δέν ζῆ γιά τόν ἐ-

αυτόν του, αλλά για τόν συνάνθρωπό του. Ὁ φιλόθεος εἶναι καί φιλόπτωχος. Στήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας αὐτές οἱ δύο πραγματικότητες εἶναι ἀλληλένδετες. «Ἡ φιλόθεη καί φιλόπτωχη ψυχή εἶναι κάτι τό μεγάλο καί θεϊκό καί πολύτιμο», ἀναφέρει ἕνα Πατερικό Κείμενο (Τυπικόν Μονῆς Ἁγίου Μάμαντος).

Νά, λοιπόν, πού ἐρχόμαστε ἤδη καί στόν συγκεκριμένο τίτλο τῆς διακονίας σας. Ἀσκεῖτε ἕνα φιλόπτωχο καί φιλόθεο ἔργο, ὅχι μιά ἀλτροῦϊστική ἢ ἀνθρωπιστική ἀποστολή.

Διαφορές μέ τό κρατικό καί ἰδιωτικό προνοιακό ἔργο

Ἄν ἀπό τούς Συλλόγους Κοινῆς Ὁφελείας ὁ ἐνδεής καί ἀναξιόπαθών γίνεται ἀντικείμενο οἴκτου· ἄν τό κράτος βλέπει καί ἀντιμετωπίζει τόν ἀνώνυμο ἐμπερίστατο ἄνθρωπο σάν ἕνα νούμερο στίς καταστάσεις καί στά προγράμματα κοινωνικῆς πολιτικῆς· γιά μᾶς, γιά τήν Ἐκκλησία, εἶναι κάτι διαφορετικό: εἶναι ὁ συγκεκριμένος ἄνθρωπος πού δέν μπορούμε νά τόν ἀντιπαρέλθουμε, μέ τό δικαιολογητικό ὅτι δέν ἐπαρκεῖ τό οἰκονομικό ἀπόθεμα ἢ ὅτι βοηθήσαμε ἤδη ἀρκετούς ἄλλους πρὶν ἀπ' αὐτόν καί τόν βάζουμε στήν κατάσταση... ἀναμονῆς. Σύμφωνα μέ τήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ κάθε συγκεκριμένος ἄνθρωπος πού ἔχει ἀνάγκη, πρέπει ν' ἀποτελεῖ γιά μᾶς ἕνα «ἄλλο ἐγώ», καί σέ καμία περίπτωση δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀπλῶς ἀντικείμενο τῆς συμπόνιας μας. Πολύ περισσότερο, δέν ἔχουμε τό δικαίωμα νά τόν περιφρονοῦμε ἢ νά τόν ὑποτιμοῦμε, ἐφόσον γιά τόν Χριστό καί γιά τήν Ἐκκλησία εἶναι κάτι τό μοναδικό καί ἀξιοτίμητο.

Ἄς θυμηθοῦμε ἕνα παράδειγμα ἀπό τά ἀγιοπατερικά μας κείμενα. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Μέγας, πάπας Ρώμης, ὁ Διάλογος, πού ἔζησε τόν 6ο αἰ. μ.Χ., ἀναφέρει στούς Διαλόγους γιά τόν ὄσιο Παυλίνο, Ἐπίσκοπο Νώλας, τό ἐξῆς ἀξιοθαύμαστο περιστατικό. Μετά τήν ἐπίδρομή τῶν Βανδάλων στήν Ἰταλία ὁ ὄσιος Παυλίνος μοίρασε τήν περιουσία τῆς ἐπισκοπῆς του γιά τούς αἰχμαλώτους καί τούς ἐνδεεῖς. Πέρασε λίγος καιρός καί, κάποια μέρα, ἐπισκέφθηκε τόν ὄσιο μιά χήρα γυναίκα τῆς ὁποίας τόν

μοναχογιό τόν εἶχαν πάρει αἰχμάλωτο οἱ Βάνδαλοι στήν Ἀφρική. Τοῦ ζήτησε χρήματα γιά νά πάει νά τόν ἀπελευθερώσει. Καί ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ δέν βρῆκε τίποτε ἄλλο δικό του νά τῆς δώσει σάν ἀντάλλαγμα. Κατέφυγε λοιπόν σέ μία ἀξιομακάριστη λύση· εἶπε στή χήρα νά τόν πάρει ὡς δῆθεν δοῦλο της, νά πᾶνε μαζί στούς Βανδάλους καί νά τόν ἀνταλλάξει μέ τόν γιό της. Ἔτσι καί ἔγινε. Μετά ἀπό καιρό, εὐδόκησε ὁ Θεός νά φανερώσει τήν ιδιότητα καί τήν ἀρετή τοῦ ἀνδρός. Κι ὄχι μόνον ὁ ἴδιος ἀπελευθερώθηκε, ἀλλά πῆρε μαζί του ὡς χάρισμα ὅλους τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους πού προέρχονταν ἀπό τήν πολιτεία του.

Σ' αὐτόν τόν Ὅσιο, ὅπως καί σέ ἀναρίθμητα ἄλλα παραδείγματα Ἁγίων, ἐφαρμόσθηκε ἡ Δεσποτική ἐντολή: «ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν» καί ὁ λόγος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ: «γίνε Θεός στόν δυστυχισμένο μιμούμενος τήν εὐσπλαχνία τοῦ Θεοῦ. Δέν ὑπάρχει τίποτε πιο θεϊκό στόν ἄνθρωπο ἀπό τήν ἀγαθοεργία». Ὁ ἴδιος Πατέρας, τονίζοντας ἀλλοῦ τήν σημασία τῆς φιλανθρωπίας καί τῆς χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης προτρέπει:

«Ἄς ἐπισκεφθοῦμε τόν Χριστό,
ἄς φροντίσουμε τόν Χριστό,
ἄς θρέψουμε τόν Χριστό,
ἄς φιλοξενήσουμε τόν Χριστό
ἄς τιμήσουμε τόν Χριστό».

Μέσα σ' αὐτήν τήν ἀνοικτή, τήν ἐκκλησιαστική, τήν ἐσχατολογική προοπτική, ἡ δική μας διακονία ξεκινᾷ ἀπό ἐκεῖ ὅπου τελειώνει ἡ ἐπιτυχέστερη προσφορά τῆς κοινωνικῆς πρόνοιας. Δέν ὑποτιμῶ, βεβαίως, τά πολιτικά κοινωνικά προγράμματα οὔτε περιφρονῶ τίς ἰδεολογίες πού ἀγωνίζονται γιά τήν ἐξάλειψη τῆς κοινωνικῆς ἀνισότητος καί δυστυχίας. Μακάρι, σάν Ἐκκλησία νά εἶχαμε πιστούς μέ ὑπεύθυνες κοινωνικές θέσεις πού θά μπορούσαν νά βοηθήσουν πραγματικά στήν ἐπίλυση

τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν σάν χριστιανοί κι ὄχι σάν κομματικά στελέχη· γιατί, ὄντως θά βοηθοῦσαν στήν κατά βάθος ἐπίλυση τῶν προβλημάτων. Μακάρι, σάν Ἐκκλησία νά κατορθώσουμε νά ἐπηρεάζουμε τό φρόνημα τῆς κοινωνίας καί τῶν ἀρχόντων, ὥστε νά μήν ἀσκοῦν μικροπολιτική, πρὸς κομματικό ὄφελος, ἀλλά νά ἐπιτελοῦν "διακόνημα" καί "λειτουργημα". Ἀλλά καί σ' αὐτήν τήν περίπτωση, ὅπως καί στήν σημερινή πραγματικότητα, ἐμεῖς στά μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Σώματος μποροῦμε καί ὀφείλουμε νά προσφέρουμε κάτι ἀναντικατάστατο: τά προβλήματα τά ἀνθρώπινα, τά οἰκογενειακά, τά κοινωνικά δέν λύνονται μόνο μέ μιά σωστή κοινωνική πολιτική, μόνο μέ στατιστικές, μέ χρηματοδοτήσεις, μέ ΚΑΠΗ, μέ κέντρα κοινωνικῆς προνοίας ἀλλά μέ τήν πραγμάτωση τοῦ "ἀγαπήσεις τόν πλησίον σου ὡς σεαυτόν".

Ἀναγκαῖος ὁ προγραμματισμός

Τά προγράμματα, βεβαίως, καί οἱ ἀριθμοί τῶν ἀπολογισμῶν εἶναι ἀναγκαῖα γιά νά ἐπιτελεσθῇ μιά ὀργανωμένη διακονία. Ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί, πιο κοντά σέ μᾶς, ἡ ἀγία Φιλοθέη ἡ Ἀθηναία, εἶχαν ὀργανωμένο κοινωνικό ἔργο. Ἡ ἐκκλησιαστική ἱστορία καί οἱ ἱεροί Κανόνες μᾶς λένε, ὅτι τό φιλανθρωπικό ἔργο ἦταν ἄριστα ὀργανωμένο, μέ ὑπεύθυνο τόν Ἐπίσκοπο ἢ κάποιον ἐκκλησιαστικό ὀφφικιοῦχο, μέ προσωπικό ἀπό κληρικούς, μοναχούς καί λαϊκούς, μέ τήν συμμετοχή ἀνδρῶν καί γυναικῶν ἀφιερωμένων σ' αὐτό τό ἔργο (τῶν διακόνων καί τῶν διακονισσῶν). Ἐπομένως, δέν ὑποτιμοῦμε τήν ὀργάνωση γιά τήν σωστή ἄσκηση τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ κοινωνικοῦ ἔργου. Θέλουμε, μόνο, νά ὑπογραμμίσουμε τήν εἰδοποιό διαφορά του ἀπό τό ἀντίστοιχο κρατικό ἔργο καί νά ὑπενθυμίσουμε, ποιο ἦταν τό φρόνημα τῶν Ἁγίων, ποιο εἶναι τό φρόνημα καί τό πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας πού τό ἐπιτελεῖ. Ἡ φιλανθρωπία καί ἡ φιλοπτωχία ἀποτελεῖ γιά μᾶς **διακονία** πού προσφέρεται σέ συγκεκριμένα πρόσωπα, μέ μιά σχέση πραγματικῆς ἀγάπης καί θυσίας πρὸς αὐτά. Γι' αὐτό καί τό φιλανθρωπικό ἔργο ἐπιτελεῖται κατεξοχὴν στίς Ἐ-

νορίες, όπου μπορεί να αναπτυχθῆ ἡ προσωπική σχέση καί κοινωνία. Τό κέντρο ἔχει τήν εὐθύνη τοῦ συντονισμοῦ, τῆς ἐποπτείας, ἀλλά καί τῆς πραγματώσεως εὐρύτερων προγραμμάτων.

Καί ὅλοι μαζί «συλλειτουργοῦμε»: ξεκινοῦμε ἀπό τό κοινό Ποτήριο τῆς Ζωῆς καί ἐπεκτείνουμε αὐτήν τήν θεία διαπροσωπική κοινωνία στόν κόσμο τῶν ταλαιπωριῶν, τῆς λίγης χαρᾶς καί τῶν πολλῶν θλίψεων μέ τά συγκεκριμένα πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν μας τῶν ἐλαχίστων, τῶν ἀδελφῶν του Χριστοῦ. Πόσο πετυχαίνουμε σ' αὐτήν τήν λεπτή ἀποστολή μας, μόνον ὁ Θεός τό γνωρίζει. Ἴσως νά τό διαισθανόμαστε κι ἐμεῖς, κατά τούς μυστικούς ἀπολογισμούς τῆς συνειδήσεώς μας. Πάντως, ἡ Ἐκκλησία σάν Σῶμα ἔχει τήν δύναμη νά ἀναπληρῶνει τό «λίγο» τοῦ ἑνός μέ τό «πολύ» του ἄλλου. Εὐχηθῆτε, Μακαριώτατε Πάτερ καί Δέσποτα, ὁ καθένας μας νά συνεισφέρει «τό δοθέν αὐτῷ τάλαντον», νά ἐργασθῆ φιλόπονα, δανείζοντάς το στόν δεδωκότα Χριστό μέ τή φιλόφιλανθρωπη διάδοση στούς πτωχοὺς καί ἀναξιόπαθοῦντες. Εὐχηθῆτε Μακαριώτατε, νά γινόμαστε ὄντως «φιλόπτωχοι καί φιλόθεοι» μέ τήν συγκεκριμένη ὑψηλή διακονία πού ἡ Ἐκκλησία, πού ὁ Χριστός δι' Ὑμῶν, μᾶς ἐμπιστεύθηκε.

* * *

Ἐπιτρέψτε μου, νά τελειώσω μέ ἕνα γλαφυρό παράδειγμα, ὅπου τονίζεται, ὅτι ἡ «φιλοπτωχία» καί ἡ «φιλόφιλανθρωπία» εἶναι μέσα στόν ἀγῶνα τοῦ χριστιανοῦ γιά τήν κάθαρση καί τήν σωτηρία.

Ἔλεγε κάποιος ἀπό τούς Πατέρες, ὅτι ἕνας χριστιανός πῆγε σέ ἰατρεῖο κι ὅταν ἤρθε ἡ σειρά του, ρώτησε τόν γιατρό ἂν ὑπάρχει κάποιο βότανο πού σταματᾷ τό πλῆθος τῶν ἀμαρτημάτων. «Ναί» τοῦ ἀπαντᾷ ὁ γιατρός. «Πήγαινε καί πάρε τήν ρίζα τῆς πνευματικῆς πτωχείας (νά μήν ἔχεις μεγάλη ἰδέα γιά τόν ἑαυτό σου), τά φύλλα τῆς ὑπομονῆς, τήν ταπείνωση τοῦ χρυσοβαλάνου, καί τήν εὐχή τῶν ἀρρώστων (πού θά περιποιηθῆς). Ὅλα αὐτά τρίψε τα στό γουδί τῆς ὑπακοῆς (στό θέλημα τοῦ Θεοῦ), κοσκίνησέ τα μέ τό κόσκινο τῶν καθαρῶν λογισμῶν (τῆς

ἀπλότητος καί τῆς ἀπονηριᾶς), βάλε τα στήν καθαρή χύτρα τοῦ ἑαυτοῦ σου (τήν ἀπαλλαγμένη ἀπό πάθη) καί πρόσθεσε τό νερό τῆς ἀγάπης. Κάτω ἀπό τή χύτρα ἄναψε τήν φλόγα τῆς ἀγάπης πρὸς τόν Θεό. Ὅταν τά βράσεις ἀρκετά, ἄδειασε μέ πνευματική διάκριση (ζητώντας σέ κάθε περίσταση τί θά εὐαρεστήσει στόν Κύριο), φάγε ἀπό αὐτά μέ τό κουτάλι τῆς κατανύξεως καί μήν ἀλλάξεις τρόπος ζωῆς, ὅσο κι ἂν ζήσεις. Αὐτό εἶναι τό βότανο καί ἡ συνταγή πού διαλύει τό πλῆθος τῶν ἁμαρτημάτων».

Εἰκόνα ἐξωφύλλου:

Ψηφιδωτό τῆς Ἁγίας Φιλοθέης τῆς Ἀθηναίας, στήν εἴσοδο τῆς Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν· ἔγινε μέ πρόνοια τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ καί εὐλογήθηκε γιά πρώτη φορά ἀπό τήν Α. Θ. Π. τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη κ. Δημήτριο (16.11.1987). Στόν ἴδιο χῶρο τόν 16ο αἰώνα ἡ Ἁγία εἶχε ἀνεγείρει τό Μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέα καί ἀσκοῦσε εὐρύτατο φιλανθρωπικό καί κοινωνικό – πολιτιστικό ἔργο. Σήμερα στεγάζονται ἐκεῖ οἱ διοικητικές ὑπηρεσίες τῆς Ἱεραῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καί οἱ ὑπηρεσίες τῆς Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης, τῆς ὁποίας προστάτις εἶναι ἡ Ἁγία Φιλοθέη.